

امام حسن مجتبی علیه السلام:

قرآن در صحنه قیامت به صورت رهبر و امام ظهور یافته مردم را تقسیم می کند: ۱ - کسانی که به قرآن عمل نموده حلال و حرام آن را همانگونه که هست بجا آورده اند و متشابیه آن را با قلب پذیرا شده اند؛ اینان را به بهشت هدایت می نماید. ۲ - آنان که حدود و قوانینش را ضایع نمودند و محرّماتش را حلال شمرده و به آن تعدی کردند؛ آنها را به سوی آتش (جهنم) روانه می سازد.

امام حسن مجتبی علیه السلام:

مکارم اخلاق ده چیز است: ۱. راستگوئی ۲. نومییدی راستین از غیر خدا ۳. بخشش به نیازمندان ۴. خوش خلقی ۵. پاداش در برابر خدمات دیگران ۶. پیوند و رفت و آمد با خویشاوندان ۷. حمایت از همسایه ۸. توجه به حقوق دوستان ۹. مهمان نوازی ۱۰. و مهمترین اینها شرم و حیاء است.

امام حسن مجتبی علیه السلام:

مردم (در این دنیا) در خانه بی خبری و غفلت بسر می برند. پس هر کاری را انجام می دهند. نمی دانند [ثمرش را] و چون به خانه آخرت روند، به وادی یقین در آیند و همه چیز را بدانند و لکن نتوانند عمل سودمندی را در آنجا برای خویش انجام دهند.

امام حسن مجتبی علیه السلام:

اگر پاسخ به نامه معاویه) همانا این امر (حکومت) و جانشینی رسول خدا صلی الله علیه و آله از آن من و مربوط به اهل بیت من است و بر تو و خاندانت حرام است. این مطلب را از رسول خدا شنیدم. سوگند به خداوند. چنانچه یارانی آگاه و آشنا به حقم می یافتم (که در راه احیای حق ایستادگی می نمودند) حکومت را به تو واگذار نمی کردم و آنچه را که تو می خواستی. به تو نمی دادم.

امام حسن مجتبی علیه السلام:

(پسر من) با هیچ کس پیمان دوستی مبنی مگر این که بدانی از کجا می آید و به کجا می رود؛ یعنی خصوصیات اخلاقی و خانوادگی اش را بدست آور و چون دقیق بررسی کردی و او را انسانی شایسته یافتی. بر پایه گذشت و اغماض و برادری در سختیها و لغزشها با او رفتار کن و دوستی او را استمرار بخش.

امام حسن مجتبی علیه السلام:

والا ترین مقام در نزد خداوند از آن کسی است که آشنا به حقوق مردم باشد و سعی در ادای آن نمایند. و کسی که در برابر برادران دینی اش تواضع داشته باشد. خداوند او را از راستگویان و شیعیان علی بن ابیطالب علیه السلام محسوب خواهد کرد.

امام حسن مجتبی علیه السلام:

همانا خداوند زیبا است و زیبایی را دوست دارد و چنانچه من در وقت اقامه نماز لباس زیبا به تن می کنم فقط به خاطر پروردگار و خالقم می باشد. ای انسانها به هنگام عبادت خداوند. لباسهای زیبا و زیبای خود (بهترین لباسهایتان) را بپوشید.

امام حسن مجتبی علیه السلام:

هنگام ورود به مسجد می فرمود! پروردگارا! مهمان تو جلو در خانه ات ایستاده است. ای نیکوکار بنده تباه کار و بدرفتار به درگاهت شتافته. از زشتیهایی که مرتکب شده به خاطر زیباییهایی که در نزد تو است. در گذر و بخشش ای بخشنده کریم.

امام حسن مجتبی علیه السلام:

سه چیز مردم را به هلاکت می رساند:
تکبر، حرص و آز، حسد.

امام حسن مجتبی علیه السلام:

« بخل سرآمد همه بدیها و زشتیها است، که محبت و دوستی را از دل ها می زداید.»

امام حسن مجتبی علیه السلام:

شستشوی دو دست قبل از غذا، فقر و بیچارگی را از بین می برد و بعد از غذا، غم و غصه را از بین می برد.

امام حسن مجتبی علیه السلام:

در شگفتم از کسی که درباره خوراکی های خود اندیشه و تأمل می کند و لیکن درباره نیازمندی های فکری و عقلی اش تأمل نمی کند، پرهیز می کند از آنچه معده اش را اذیت می نماید و سینه و قلب خود را از پست ترین چیزها پر می کند.

امام حسن مجتبی علیه السلام:

حُسْنُ السُّؤَالِ نِصْفُ الْعِلْمِ

پرسش صحیح و نیکو، نیمی از دانش است.

امام حسن مجتبی علیه السلام:

مَدَارَةُ النَّاسِ نِصْفُ الْعَقْلِ

سازش و مدارا نمودن با مردم نیمی از تدبیر و اندیشه انسانی است.

امام حسن مجتبی علیه السلام:

الْقَصْدُ فِي الْمَعِيشَةِ نِصْفُ الْمُؤْنَةِ

میان به روی و مراعات اقتصاد در زندگی، نیمی از مخارج انسان را می کاهد.

امام حسن مجتبی علیه السلام:

رَأْسُ الْعَقْلِ مُعَاشَرَةُ النَّاسِ بِالْجَمِيلِ؛

خوش رفتاری با مردم، رأس خرد است.

امام حسن مجتبی علیه السلام:

و اعمل لدنیاک کأنک تعيش أبداً و اعمل لآخرتک کأنک تموت
غداً

برای دنیایت چنان کار کن که گویا برای همیشه (در این دنیا)
خواهی بود. و برای آخرت (نیز چنان) سعی و تلاش کن که گویا
فردا از این دنیا خواهی رفت. بحارالانوار ج ۴، ص ۱۳۹

امام حسن مجتبی علیه السلام:

(در پاسخ به پرسش از معنای بزرگواری)

(بزرگواری) احسان به قبیله و تبار و تحمل خسارت و

جرم آنهاست.

تحف العقول، ص ۲۲۷

امام حسن مجتبی علیه السلام:

جوانمردی عبارت است از حراست دین، و عزت نفس، و
بانرمش برخورد نمودن و بررسی عملکرد خویش، و
پرداخت حقوق و دوستی نمودن با مردم.

تحف العقول، ص ۲۲۷

امام حسن مجتبی علیه السلام:

(در پاسخ به پرسش از معنای کرامت و بزرگواری)

(کرامت) بخشش پیش از خواهش و اطعام

در هنگام قحطی است.

امام حسن مجتبی علیه السلام:

ای بندگان خدا» بدانید که خداوند شما را بیهوده نیافریده
است. و بحال خود رها ننموده، مدت عمرتان را نوشته. و روزی
شما را بینتان قسمت کرده تا هر خردمندی قدر و ارزش خود
را بداند و بفهمد جز آنچه مقدر شده هرگز به او نمی رسد.

تحف العقول، ص ۲۳۴

امام حسن مجتبی علیه السلام:

به تحقیق «روز قیامت» هیچ بنده ای قدم از قدم بر نمی دارد مگر
اینکه نسبت به چهار چیز مورد بازجوئی و پرسش قرار می
گیرد: ۱- از جوانی اش که در چه راهی مصرف نموده. ۲- از عمرش
که در چه کاری آنرا بکار گرفته. ۳- از ثروتش که چگونه جمع و
در چه راهی مصرف نموده. ۴- از دوستی ما اهل بیت و خاندان پیامبر

بحارالانوار ج ۴، ص ۱۳-۱۲

امام حسن مجتبی علیه السلام:

زیرک ترین زیرک ها فرد با تقوا است .

احمق ترین احمق ها شخص فاجر و فاسق است.

الحیاء ج ۱، ص ۲۰۳

امام حسن مجتبی علیه السلام:

از میان شیعیان ما علمائی پیامی خیزند که ایستادگی
افراد ضعیف از دوستان ما و آنها که ولایت ما را پذیرا
شده اند به واسطه آنها است و از تاجی که بر سر دارند
نور می درخشند.

محجة البیضاء، ج ۱، ص ۳۳

امام حسن مجتبی علیه السلام:

آماده سفر آخرت شو و زاد و توشه آن را پیش از رسیدن مرگ فراهم نما.

منتهی الآمال، ج ۱، ص ۴۳۶

امام حسن مجتبی علیه السلام:

هان ای مردم! به تحقیق کسی که برای خدا پند دهد و سخن خدا را راهنمای خود قرار دهد، به راهی پایدار رهنمون شود و خداوند او را به رشد موفق سازد.

تحف العقول، ص ۲۲۷

امام حسن مجتبی علیه السلام:

بین حق و باطل به اندازه چهار انگشت فاصله است، آنچه با چشم بینی حق است و چه بسا که باطل زیادی را با گوش بشنوی.

امام حسن مجتبی علیه السلام:

(در پاسخ به پرسش از معنای سداد)
(سداد) بدی را به وسیله خوبی برطرف نمودن است.

امام حسن مجتبی علیه السلام:

همانا بیناترین چشم ها آن است که در طریق خیر نفوذ کند، و شنواترین گوش ها آنست که پذیرنده تر باشد و سالم ترین دل ها آن است که از شبهه پاک باشد.

امام حسن مجتبی علیه السلام:

دانشات را به مردم بیاموز و خود نیز دانش دیگران را فراگیر.

امام حسن مجتبی علیه السلام:

چنان با مردم رفتار نما که دوست داری با تو رفتار کنند.

امام حسن مجتبی علیه السلام:

کسی که عقل ندارد، ادب ندارد و کسی که همت ندارد، جوانمردی ندارد و کسی که حیا ندارد، دین ندارد.

امام حسن مجتبی علیه السلام:

هیچ بی نیازی برتر از عقل نیست و هیچ نیازمندی هم
مثل نادانی نیست و هیچ وحشتی بدتر از خودپسندی
نیست، و هیچ عیشی لذت بخش تر
از اخلاق نیکو نیست.

امام حسن مجتبی علیه السلام:

دانش را فراگیرید و اگر توان حفظش را ندارید
بنویسید و در خانه هایتان نگهداری نمائید.

امام حسن مجتبی علیه السلام:

(در پاسخ به پرسش از معنای غنی و بی نیازی)
(غنی) خوشنود بودن انسان به مقداری که خدا
روزی او نموده هر چند کم باشد.
تحف العقول، ص ۲۲۸

امام حسن مجتبی علیه السلام:

(در پاسخ به پرسش پستی و ناکسی چیست؟)
(پستی) به خود رسیدن و بی اعتنایی به همسر
است.
تحف العقول، ص ۲۸۸

امام حسن مجتبی علیه السلام:

به درستی که نعمت دنیا پایدار نیست، نه از
آسیبش آسودگی هست، و نه از بدیهایش جلوگیری
، فریبی است حایل سعادت، و تکیه گاهی است
خمیده.
تحف العقول، ص ۲۲۹

امام حسن مجتبی علیه السلام:

انسان تا وعده نداده، آزاد است، اما وقتی وعده می دهد
زیر بار مسؤولیت می رود، و تا به وعده اش عمل نکند رها
نخواهد شد.
بحار الانوار، ج ۷۸، ص ۱۱۳

امام حسن مجتبی علیه السلام:

هر کس که پیوسته به مسجد رود یکی از این هشت فایده نصیبش
شود: آیه محکم، دست یابی به برادری سودمند، دانش تازه،
رحمتی مورد انتظار، سخنی که او را به راه راست کشد یا او را از
هلاکت برهاند، ترک گناهان از شرم مردم و ترس از خدا.

امام حسن مجتبی علیه السلام:

ای بندگان خدا از عبرت ها پند گیرید، و از اثر
گذشتگان متوجه شوید، و به وسیله نعمت ها
از نافرمانی خدا باز ایستید، و از پندها سود برید
تحف العقول، ص ۲۳۹